

A világ sárkányai

Néhány évtizeddel ezelőtt a sárkány szó hallatán Süsüre gondoltunk volna, az egyfejűre, akit mindenki ismert és szeretett. Manapság, ahogy az ismereteink gyarapodnak, sokaknak a komodói varánusz is eszébe jut, akit szintén sárkány névvel illetnek.

A világ sárkányait sokféle szempont szerint csoportosíthatjuk, a legnagyobb két halmaz mégis a „földrajzi elterjedésük” szerinti csoportosítás: így megkülönböztetünk európai és keleti sárkányokat.

Európai sárkányok

Az európai sárkányok valószínűleg a görög és közép-keleti mitológiákból kerültek át a mesékbe. Legtöbbször gonosz szörnyek, akik királylányokat rabolnak, tüzet okádnak és rend szerint jönnie kell egy hősnek, aki megküzd vele. Mint ahogyan a keresztény kultúrkörben Szent Mihály és Szent György, a sárkányölő hős.

A sárkányölő

Szent György (271 körül – 303. április 23.) római kori katona és keresztény vértanú. Egyike a leghíresebb katonaszenteknek. Leginkább a sárkányt legyőző lovag képében ismert, emellett több ország és város védőszentjeként is tisztelik. Egyike a tizennégy segítőszentnek. A György-legenda azt a keresztény meggyőződést fejezi ki, hogy a hit megszünteti a démonok uralmát, és a gonoszt minden alakjában legyőzi. Évszázadokon át a lovagok, fegyverkovácsok, lovas katonák, vándorlegények pártfogója volt, manapság pedig még a cserkészeké és a rendőröké is.

A néphit Szent György napjától számítja az igazi tavasz kezdetét, a jó idő állandósulását. Régen ekkor hajtották ki a jószágot a mezőre. Addig a ház körüli istállókban telettek át. Ehhez a naphoz rengeteg népszokás, mondóka társul.

- Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet.
- György után kalapáccsal sem lehet visszaütni a fűvet, úgy nő.
- Ha ezen a napon nem látszik ki a varjú a búzából, jó termés lesz.

Keleti sárkányok

A keleti kultúrában a sárkány nagyon pozitív lény és óriási teremtő erővel bír. Szorosan kötik őt az időjárás jelenségeihez. A sárkány-ábrázolás ősi jelkép, az i.e. V. századból származó emlékekben találkozunk vele először. Az ókori sumer és görög írások is említik. A Gilgames eposzban szereplő lény már tüzet okád, mikor az istenek lakhelyét, a Cédrus erdőt védi.

Hogyan lehetséges, hogy mind a keleti, mind a nyugati kultúrában megjelenik a sárkány-ábrázolás?

Noha egymástól függetlenül történhetett, alapját valószínűleg ugyanaz az „élmény” adta: a korai emberek találhattak dinoszaurusz csontokat, melyek óriásiak voltak, óriási karmokkal, veszedelmes fogakkal. Az emberi fantázia pedig könnyen szárnyra kelhetett – a kornak, a nép vezetőinek szándékai szerint alakulhatott a történet, így a sárkányaik megítélése is. Ezért lehetséges, hogy míg Európában gonosz tűzokádó hulló, lábakkal, esetleg szárnyakkal, addig keleten a lehető legjobb tulajdonságokkal ruházzák fel és sokkal inkább hasonlít egy kígyóhoz, végtagok nélkül, mint nálunk.